

Kriminalstatistik

brå

 Sveriges officiella statistik

2022

Kriminalvård

Frivård

Brå – kunskapscentrum för rättsväsendet

Myndigheten Brå verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete, till i första hand regeringen och myndigheter inom rättsväsendet.

Publikationen finns som pdf på www.bra.se. På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till tillgangligt@bra.se

Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

urn: nbn: se: bra-1126

© Brottsförebyggande rådet 2023
Enheten för rättsstatistik

Omslagsillustration: Susanne Engman

Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se, www.bra.se

Denna publikation kan laddas ner från Brås webbplats www.bra.se/publikationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Villkorligt frigivna med övervakning	3
Påbörjade verkställigheter inom frivården	4
Inledning	5
Tolkning av statistiken	5
Begrepp och definitioner	6
Resultat	8
Villkorlig frigivning med övervakning	8
Påbörjade verkställigheter inom frivården	10
Frivårdsinsatsernas utveckling	16
Beskrivning av statistiken	20
Statistikens ändamål	20
Statistikens innehåll	20
Insamling och bearbetning	21
Jämförbarhet över tid	21

Sammanfattning

Till Kriminalvården kommer personer som dömts till fängelse, ungdomsövervakning, skyddstillsyn, eller villkorlig dom med samhällstjänst. Påföljderna kan avtjänas genom olika typer av verkställigheter i anstalt (fängelse) eller inom frivården.

Frivården övervakar klienter som avtjänar frivårdspåföljder som skyddstillsyn, samhällstjänst, ungdomsövervakning, avtjänar fängelsepåföljder genom intensivövervakning med elektronisk kontroll (fotboja), eller är villkorligt frigivna med övervakning.

I den officiella kriminalvårdsstatistiken över frivården ges en översiktlig bild av insatserna inom frivårdens verksamhet. Den beskriver bland annat nivån och utvecklingen över tid avseende antalet personer som påbörjat en verkställighet inom frivården.

Villkorligt frigivna med övervakning

- Under 2022 var totalt 6 110 personer villkorligt frigivna från fängelse med övervakning, vilket jämfört med 2021 innebar en ökning med 6 procent (+352 personer). Även jämfört med 2013 var det en ökning med 39 procent.
- Av de villkorligt frigivna med övervakning 2022 hade 33 procent avtjänat en fängelsepåföljd för narkotikabrott.

Påbörjade verkställigheter inom frivården

- År 2022 var det totalt 10 487 personer som påbörjade en verkställighet inom frivården. Av dessa var 16 procent kvinnor och 83 procent män. Jämfört med 2021 har det totala antalet personer som påbörjat en verkställighet inom frivården minskat med 6 procent (–622 personer). Jämfört med 2013 hade antalet som påbörjat en verkställighet inom frivården minskat med 21 procent.
- Skyddstillsyn var 2022 den vanligaste verkställigheten inom frivården (57 %), följd av villkorlig dom med samhällstjänst (27 %) och övervakning med elektronisk kontroll, så kallad fotboja (15 %).
- Under 2022 påbörjades skyddstillsyn för totalt 5 960 personer. Av dessa var 1 030 kvinnor och 4 930 män. Jämfört med 2021 innebar det en minskning med totalt 325 personer (–5 %). Även jämfört med 2013 innebar det en minskning, med 13 procent. Det vanligaste huvudbrottet 2022 var narkotikabrott (42 %).
- Totalt påbörjade 2 841 personer en villkorlig dom med samhällstjänst under 2022. Av dessa var 389 kvinnor och 2 452 män. Jämfört med 2021 innebar det en minskning med 167 personer (–6 %). De vanligast utdömda frivårdstiderna (51 %) var tider på upp till högst en månad. De vanligaste huvudbrotten var misshandel och trafikbrott (totalt 57 %).
- Under 2022 påbörjades intensivövervakning med elektronisk kontroll (så kallad fotboja) för 1 614 personer, varav 246 kvinnor och 1 368 män. Jämfört med 2021 var det en minskning med totalt 9 procent eller 164 personer. Jämfört med 2013 hade det totala antalet minskat med 19 procent (+2 % bland kvinnorna och –22 % bland männen). Bland dem som påbörjade intensivövervakning under 2021 var trafikbrott (56 %) och narkotikabrott (19 %) de vanligaste huvudbrotten att ha dömts för.
- Under 2022 påbörjade 72 personer ungdomsövervakning. Av dessa var 10 kvinnor och 62 män. Det motsvarade mindre än 1 procent av samtliga påbörjade verkställigheter inom frivården detta år.

Inledning

Statistiken över frivård redovisar personer som påbörjat en verkställighet inom frivården, eller en annan insats administrerad av kriminalvårdens frivårdsorganisation. Redovisningen avser det antal som påbörjat en verkställighet eller en annan insats administrerad av frivården under året uppdelat på två delpopulationer:

Personer som påbörjade övervakningar efter villkorlig frigivning under året och Personer som påbörjat en verkställighet inom frivården under året.

Tolkning av statistiken

När du tolkar statistiken över frivård, tänk på följande:

- Statistiken är deskriptiv och ger inga djupgående förklaringar till de förändringar som skett under den redovisade perioden. Vid tolkning av resultaten bör man dock tänka på att kriminalvårdsstatistiken påverkas av inflödet av ärenden som handläggs av myndigheterna tidigare i rättskedjan, främst domstolarna.
- När strukturer och utvecklingen över tid redovisas bör det tas i beaktande att män oftast står för den övervägande andelen av de som påbörjar en insats inom frivården. Vid detaljerade redovisningar är antalet kvinnor därmed litet.
- När utvecklingen följs för antalsmässigt små kategorier bör man tänka på att även små förändringar i antal kan resultera i stora procentuella upp- och nedgångar.
- Statistiken redovisas som regel uppdelad på kön. I vissa fall redovisas ingen könsuppdelning. Detta kan bero på att totalpopulationen är så pass liten att en uppdelning på kön inte är lämplig.

Begrepp och definitioner

- *Frivården* ansvarar för påföljder i frihet. Frivården administrerar övervakningen av personer som frigivits villkorligt, som dömts till skyddstillsyn, som dömts till ungdomsövervakning samt personer som avtjänar sitt fängelsestraff i form av intensivövervakning med elektronisk kontroll. Frivården administrerar även samhällstjänsten för personer som dömts till villkorlig dom med samhällstjänst.
- *Intensivövervakning med elektronisk kontroll (IÖV)* är ett sätt att med hjälp av en så kallad fotboja verkställa ett utdömt fängelsestraff om högst 6 månader utanför anstalt.
- *”Påbörjade verkställigheter inom frivården”* är ett sammanfattande begrepp för påbörjade verkställigheter rörande intensivövervakning med elektronisk kontroll, skyddstillsyn, villkorlig dom, samt ungdomsövervakning.
- Den som döms till *samhällstjänst* ska göra ett samhällsnyttigt och oavlönat arbete på sin fritid. Samhällstjänst kan komplettera en dom till skyddstillsyn eller villkorlig dom.
- Den som är dömd till *skyddstillsyn* står under övervakning hela prövotiden på tre år. Frivården kan besluta om att låta övervakningen upphöra tidigare. Även personer som har blivit villkorligt frigivna kan stå under övervakning av frivården en viss tid. Den som står under *övervakning* ska då följa vissa föreskrifter och kan få hjälp och stöd från frivården.
- Den som har begått ett brott som kräver ett strängare straff än böter kan i vissa fall dömas till *villkorlig dom* i stället för fängelse. Den som döms till villkorlig dom får en prövotid på två år utan övervakning. Villkorlig dom kan förenas med föreskrifter om dagsböter, samhällstjänst, eller arbete för att begränsa en skada som brottet har bidragit till. Personen kommer enbart till Kriminalvården om domen är förenad med samhällstjänst. Då är det frivården som administrerar samhällstjänsten.
- *Villkorlig frigivning* sker när den som dömts till fängelse har avtjänat två tredjedelar av sitt fängelsestraff, om inte synnerliga skäl mot detta föreligger. Den som frigivits villkorligt har en prövotid som motsvarar den tid som återstår av straffet, dock minst ett år. Frivården beslutar om personen ska ha övervakning under prövotiden.
- Den som är mellan 15–21 år och har begått ett brott kan dömas till *ungdomsövervakning* i de fall där varken ungdomsvård eller ungdomstjänst är tillräckligt ingripande. Påföljden innebär i korthet att den unge är skyldig att följa en verkställighetsplan som innehåller

olika föreskrifter som meddelas av Kriminalvården.

För en mer detaljerad beskrivning av statistiken, se *Kvalitetsdeklaration för Kriminalvård – Frivård* på Brås webbplats, www.bra.se.

Resultat

I sammanställningen nedan redovisas huvudresultaten från statistiken över frivårdsinsatser inom kriminalvården 2022. Först redovisas antalet villkorligt frigivna personer som har påbörjat sin övervakning inom frivården 2022. Sedan redovisas nivån och utvecklingen av antalet personer som har påbörjat en verkställighet inom frivården under 2022. Därefter följer en redovisning utifrån de olika frivårdsinsatserna. Jämförelser av nivåerna över tid görs i förhållande till nivåerna under 2021 och 2013.¹

Villkorlig frigivning med övervakning

Villkorlig frigivning² kan ske när en person avtjänat två tredjedelar av fängelsestraffet. Efter frigivningen har personen en prøvotid som motsvarar det som återstår av straffet, dock minst ett år. I vissa fall beslutar frivården att personen ska ha övervakning under prøvotiden.

Statistiken över personer som villkorligt frigivits med övervakning redovisas inte uppdelad på kön.

Villkorligt frigivna med övervakning

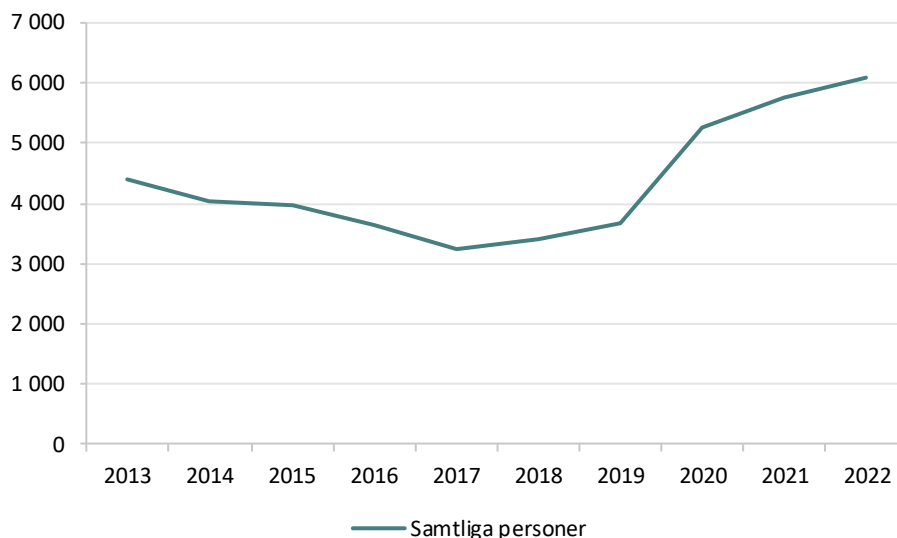
År 2022 inleddes övervakning av totalt 6 110 villkorligt frigivna, vilket jämfört med 2021 innebar en ökning med 6 procent (+352 personer). Jämfört med 2013 innebar det en ökning med 39 procent (+1 724 personer).

Ökningen av antalet villkorligt frigivna personer med övervakning korresponderar både med antalet personer som påbörjat fängelseverkställighet och personer som avslutat en fängelseverkställighet under samma period. Därmed så syns det att antalet villkorligt frigivna började att öka från 2018, och att ökningen fortsätter fram till 2022.

¹ Från och med 2021 redovisas exakta sifferuppgifter i text och tabeller för absoluta tal, i stället för som tidigare avrundat till tre informationsgivande siffror. Procenttal i text och tabeller är dock fortsatt avrundade till heltal. Så 12,2 procent blir till exempel 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar och uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta procentuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

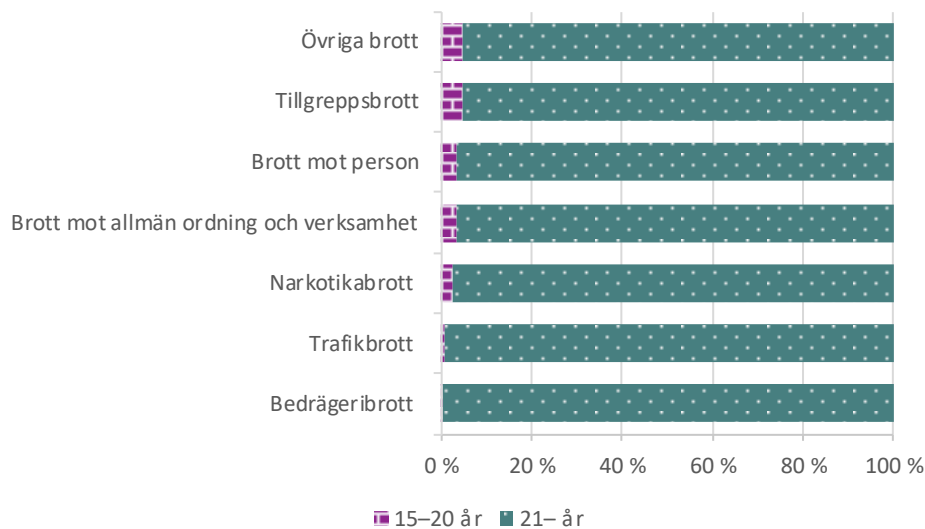
² Se Brottsbalken kapitel 26, paragraf 10.

Figur 1. Villkorligt frigivna personer med övervakning, 2013–2022.

Totalt 97 procent av de som påbörjade en villkorlig frigivning under 2022 var 21 år eller äldre. Även detta stämmer överens med andelsfördelningen av de som togs in på anstalt.

Figur 2. Villkorligt frigivna personer med övervakning 2022, utifrån brottstyp och ålder.

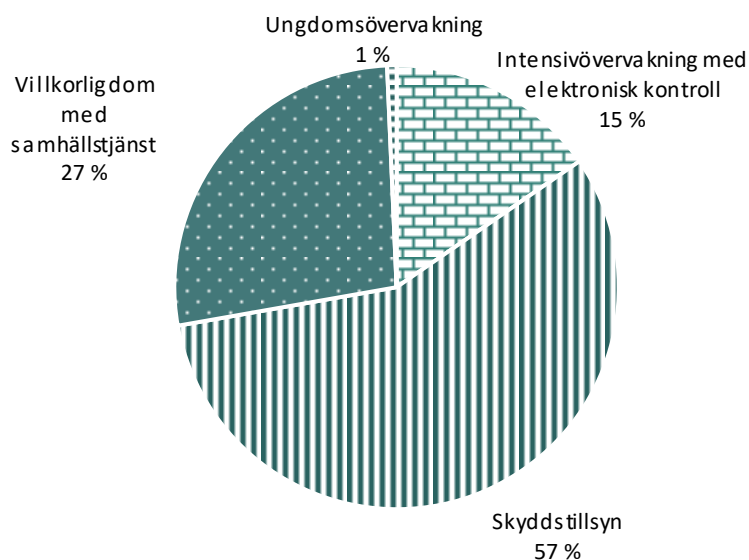

Av de som blev villkorligt frigivna med övervakning under 2022 hade en tredjedel (33 %) avtjänat en dom för narkotikabrott.

Påbörjade verkställigheter inom frivården

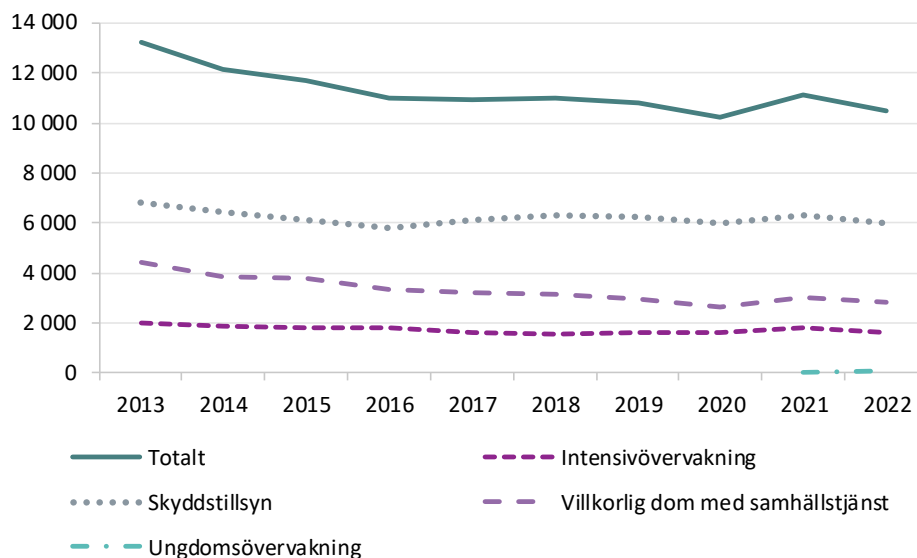
Totalt 10 487 personer påbörjade en verkställighet inom frivården under 2022, och av dessa var 1 675 kvinnor och 8 812 män. Det innebär att 17 procent av frivårdsverkställigheterna avsåg kvinnor och 83 procent män. Mer än hälften av verkställigheterna utgjordes av skyddstillsyn (57 %), och drygt en fjärdedel (27 %) utgjordes av villkorlig dom med samhällstjänst.

Figur 3. Andel personer som påbörjat en frivårdsverkställighet utifrån typ av verkställighet 2022.

Jämfört med 2021 har det totala antalet personer som påbörjat en verkställighet inom frivården minskat med 6 procent (-622 personer). Den största antalsmässiga minskningen har skett bland de personer som fått skyddstillsyn. De har minskat med 5 procent (-325 personer). Jämfört med 2013 har det totala antalet personer som påbörjat en verkställighet inom frivården minskat med 21 procent (-2 763). Den största minskningen har skett bland de personer som fått en villkorlig dom med samhällstjänst. De har minskat med 36 procent (-1 601 personer).

Figur 4. Antal personer med påbörjad frivårdsverkställighet, efter typ av verkställighet 2013–2022.

Sett till samtliga verkställigheter administrerade av frivården sammantaget (exklusive ungdomsövervakning) utgjordes den största åldersgruppen av 30–39 åringar. De stod för 24–28 procent av de tre frivårdsinsatserna villkorlig dom med samhällstjänst, intensivövervakning med elektronisk kontroll samt skyddstillsyn.

Unga, från 15–20 år, stod för totalt 9 procent av samtliga påbörjade verkställigheter inom frivården. I denna åldersgrupp var skyddstillsyn den vanligaste frivårdsinsatsen.

De äldsta åldersgrupperna, personer från 50 år och uppåt, stod för totalt 20 procent av samtliga påbörjade verkställigheter inom frivården. Även i denna åldersgrupp var den vanligaste insatsen skyddstillsyn. Av de personer som påbörjade en intensivövervakning med elektronisk kontroll (fotboja) var 35 procent 50 år eller äldre.

Tabell 1. Antal personer med en påbörjad frivårdsverkställighet, efter verkställighetsform och ålder, 2022.

Ålder	Intensiv- övervakning med elektronisk kontroll antal	Intensiv- övervakning med elektronisk kontroll procent	Skydds- tillsyn antal	Skydds- tillsyn procent	Villkorlig dom med samhälls- tjänst antal	Villkorlig dom med samhälls- tjänst procent	Ungdoms- över- vakning antal	Ungdoms- över- vakning procent
15–20 år	17	1 %	722	12 %	175	6 %	72	100 %
21–24 år	130	8 %	911	15 %	330	12 %	-	0 %
25–29 år	178	11 %	933	16 %	402	14 %	-	0 %
30–39 år	382	24 %	1 665	28 %	686	24 %	-	0 %
40–49 år	350	22 %	928	16 %	532	19 %	-	0 %
50–59 år	348	22 %	574	10 %	412	15 %	-	0 %
60-år	209	13 %	227	4 %	304	11 %	-	0 %
Totalt	1 614	100 %	5 960	100 %	2 841	100 %	72	100 %

Vilka brott de personer som har påbörjat en verkställighet inom frivården har dömts för varierar mellan de olika verkställighetstyperna. Det finns dock några brott som förekommer oftare än andra. De vanligaste huvudbrotten var narkotikabrott, brott mot person och trafikbrott.

Jämfört med antalet påbörjade fängelseverkställigheter är andelen kvinnor högre för de som påbörjade en frivårdsverkställighet under 2022.³ Högst andel kvinnor syns för tillgreppsbrott och bedrägeribrott. För dessa brottstyper stod kvinnorna för 27 respektive 26 procent av samtliga frivårdsverkställigheter. Lägst andel kvinnor syns för påbörjade frivårdsverkställighet avseende brott mot person (12 %).

³ Se *Kriminalvård Fängelse och häkte 2022*. www.bra.se.

Tabell 2. Antal personer med en påbörjad frivårdsverkställighet 2022 efter brottstyp.

Brottstyp	Samtliga, antal	Kvinnor, antal	Män, antal	Andel kvinnor	Andel män
Brott mot person (BrB 3–6 kap)	2 227	260	1 939	12 %	87 %
Tillgreppsbrott (BrB 8 kap)	870	239	603	27 %	69 %
Bedrägeribrott	335	86	249	26 %	74 %
Brott mot allmän ordning och verksamhet	521	90	429	17 %	82 %
Trafikbrott	2 042	381	1 661	19 %	81 %
Narkotikabrott	3 284	433	2 850	13 %	87 %
Övriga brott	1 208	176	1 019	15 %	84 %
Samtliga	10 487	1 665	8 750	16 %	83 %

Det vanligaste huvudbrottet för både kvinnor och män var narkotikabrott. För kvinnor var trafikbrott det näst vanligaste huvudbrottet. Det näst vanligaste huvudbrottet för män var brott mot person. För dessa män utgjorde misshandel nära tre fjärdedelar av samtliga brott mot person.

Tabell 3. Fördelningen av brott för personer som påbörjat frivårdsverkställighet 2022, i procent.

Brottstyp	Samtliga, andes fördelning	Kvinnor, andelsfördelning	Män, andelsfördelning
Brott mot person (BrB 3–6 kap)	21 %	16 %	22 %
Tillgreppsbrott (BrB 8 kap)	8 %	14 %	7 %
Bedrägeribrott	3 %	5 %	3 %
Brott mot allmän ordning och verksamhet	5 %	5 %	5 %
Trafikbrott	19 %	23 %	19 %
Narkotikabrott	31 %	26 %	33 %
Övriga brott	12 %	11 %	12 %
Samtliga	100 %	100 %	100 %

Personer som döms till intensivövervakning,⁴ skyddstillsyn förenad med samhällstjänst eller kontraktsvård, samt villkorlig dom med samhällstjänst får alla en strafftid kopplad till sin dom. Hur lång strafftiden kan vara varierar mellan de olika påföljderna. Den vanligaste strafftiden för kvinnor var tider på upp till en månad (49 %). Bland männen hade 42 procent en strafftid på upp till en månad. Cirka 6 procent av samtliga hade en strafftid på mer än 6 månader. Samma fördelning gällde här för både kvinnor och män.

Figur 5. Antal personer som har påbörjat en frivårdspåföljd 2022, efter kön och strafftid.

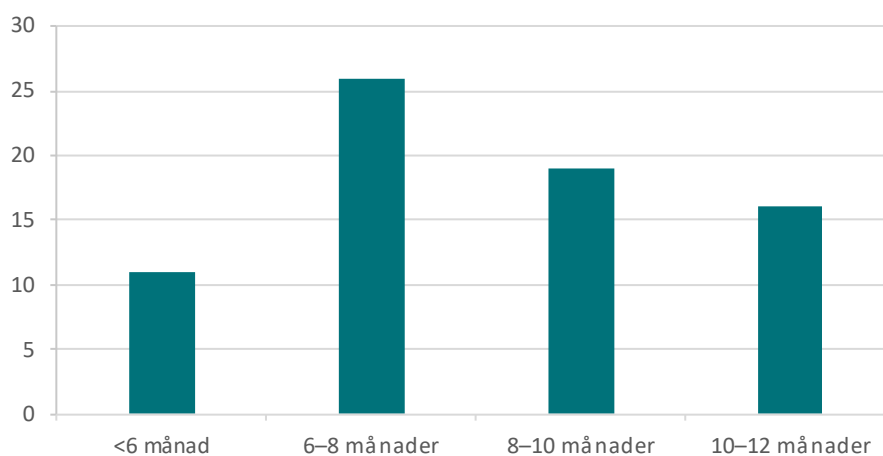

⁴ Man döms egentligen inte till intensivövervakning, utan till fängelse. Kriminalvården kan inför verkställandet av påföljden utreda om det är lämpligt att man istället kan få avtjäna fängelsepåföljden genom intensivövervakning med elektronisk kontroll. Se www.kriminalvarden.se för mer detaljer.

Även personer som döms till ungdomsövervakning får en strafftid kopplad till sin dom. Strafftiden bestäms i domstol till en tid mellan 6–12 månader. Strafftiden beräknas i statistiken från den tidpunkt då påföljden börjar att verkställas.⁵ I de fall en person redan har avtjänat en del av straffet genom att till exempel ha varit häktad, så kan det vara mindre än 6 månader kvar av straffet. I dessa fall redovisas detta här som mindre än 6 månader.

Totalt var det 72 personer som påbörjade en ungdomsövervakning under 2022. Den vanligaste påföljds längden 2022 var mellan 6–8 månader.

Figur 6. Antal personer som har påbörjat ungdomsövervakning 2022, efter strafftid.⁶

⁵ Strafftiden räknas från det datum då verkställigheten påbörjats, i de fall det finns tillgodoräknad tid och påföljden har bestämts till minst 6 månaders ungdomsövervakning.

⁶ På grund av det låga antalet personer är figuren inte könsuppdelad.

Frivårdsinsatsernas utveckling

De frivårdsinsatser som redovisas här är: intensivövervakning med elektronisk kontroll (så kallad fotboja), skyddstillsyn, villkorlig dom med samhällstjänst och ungdomsövervakning.

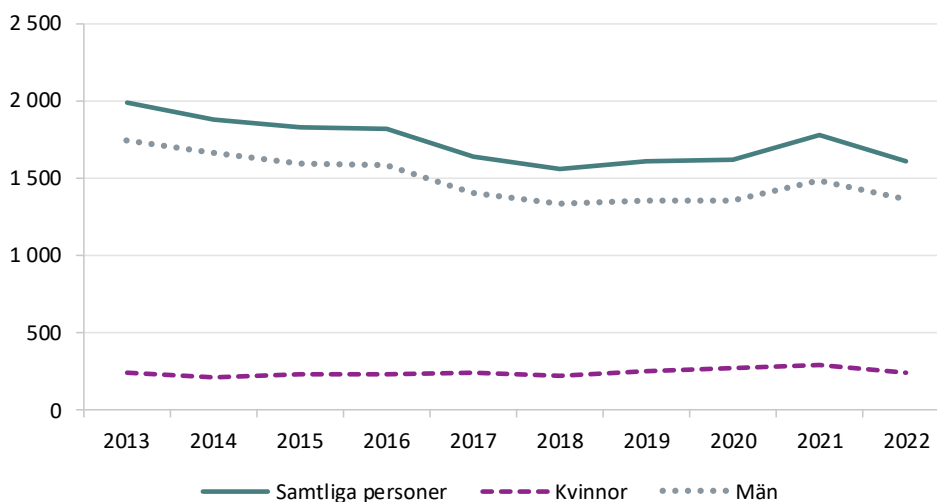
Intensivövervakning med elektronisk kontroll

Intensivövervakning med elektronisk kontroll (fotboja) är ett sätt att verkställa ett utdömt fängelsestraff om högst sex månader utanför anstalt.

År 2022 började 1 614 personer att avtjäna ett fängelsestraff genom intensivövervakning, och av dessa var 246 kvinnor och 1 368 män. Jämfört med 2021 var det en minskning med totalt 9 procent. För kvinnor innebar det en minskning med 47 personer (–16 %), och för män en minskning med 117 personer (–8 %). Jämfört med 2013 var minskningen totalt 19 procent. För kvinnorna skedde dock en ökning på 2 procent (+5 personer), medan det för männen rörde sig om en minskning på 22 procent (–378 personer).

De vanligaste huvudbrotten bland personer som påbörjat en intensivövervakning med elektronisk kontroll var trafikbrott (56 %) och narkotikabrott (19 %). Fördelningen var liknande både för kvinnor och män.

Figur 7. Antal personer med en påbörjad intensivövervakning med elektronisk kontroll, åren 2013–2022.

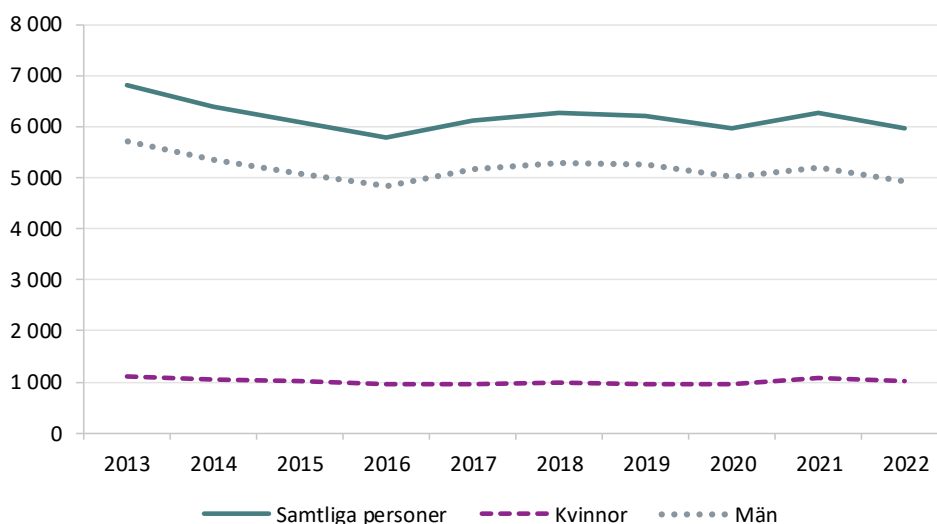
Skyddstillsyn

Skyddstillsyn avtjänas inom frivården. Skyddstillsyn kan även kombineras med fängelse, med en föreskrift om samhällstjänst, eller med en föreskrift om en särskild behandlingsplan (så kallad kontraktsvård).

År 2022 inleddes övervakning av 5 960 personer dömda till skyddstillsyn, varav 1 030 var kvinnor och 4 930 var män. Jämfört med 2021 innebar det en minskning med totalt 325 personer (–5 %). För kvinnor innebar det en minskning med 42 personer (–4 %), och för män en minskning med 283 personer (–5 %) personer. Jämfört med 2013 innebar det en minskning med totalt 861 personer (–13 %), eller en minskning med 66 kvinnor (–6 %) och 795 män (–14 %).

Den vanligaste brottstypen bland personer som dömts till skyddstillsyn var narkotikabrott (42 %). Även brott mot person var vanligt (18%).

Figur 8. Antal personer med påbörjad skyddstillsyn, åren 2013–2022.

De som döms till skyddstillsyn förenad med samhällstjänst eller kontraktsvård får en alternativ strafftid i fängelse kopplad till påföljden. Under 2022 var det totalt 1 688 personer som inledde en sådan påföljds kombination. Nästan en fjärdedel (24 %) av dessa hade strafftider på som mest en månad, medan 20 procent hade en tid på mer än 6 månader.

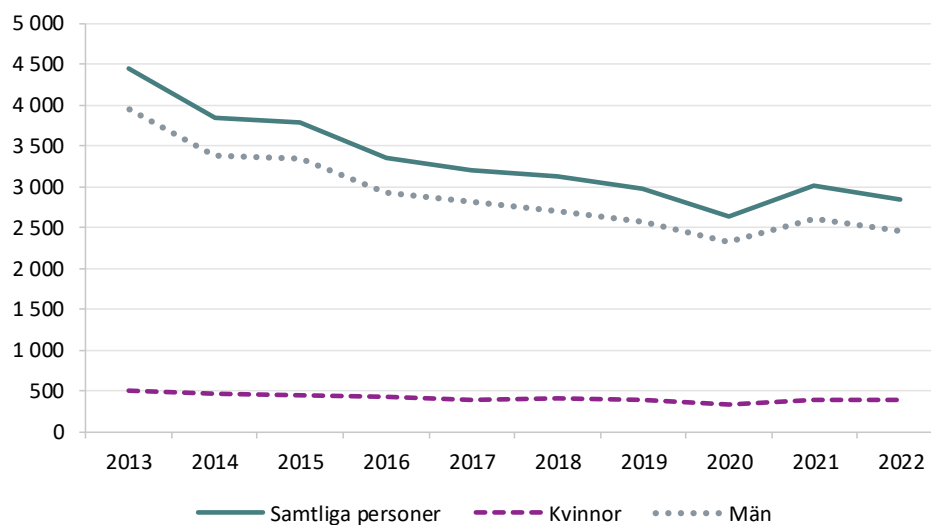
Villkorlig dom med samhällstjänst

Den som har begått ett brott som kräver ett strängare straff än böter, kan i vissa fall dömas till en villkorlig dom i stället för fängelse. Den som döms till en villkorlig dom får en prøvotid på två år utan övervakning. Personen kommer enbart till Kriminalvården om domen är förenad med samhällstjänst. Då är det frivården som administrerar samhällstjänsten.

År 2022 var det 2 841 personer som påbörjade en verkställighet om villkorlig dom med samhällstjänst, och av dessa var 389 kvinnor och 2 452 män. Jämfört med 2021 innebar det en minskning med 167 personer (-6 %). För kvinnor innebar det en minskning med 8 personer (-2 %) och för män en minskning med 159 personer (-6 %). Jämfört med 2013 innebar det en minskning med totalt 1 601 personer (-36 %), eller 106 kvinnor (-21 %) och 1 495 män (-38 %).

De vanligaste huvudbrotten bland personer som dömts till villkorlig dom med samhällstjänst var misshandel (32 %), följt av trafikbrott (25 %). Hälften (51 %) hade en strafftid på högst en månad.

Figur 9. Personer med en påbörjad villkorlig dom med samhällstjänst, åren 2013–2022.

Ungdomsövervakning

Ungdomsövervakning är en ny påföljd för unga, där verkställigheten sker i samverkan mellan frivården och socialtjänsten. Påföljden infördes den 1 januari 2021 och den första ungdomsövervakningen påbörjades ett antal månader senare under samma år. Eftersom påföljden är så pass ny och det ännu bara finns data för ett helår bör siffrorna tolkas med försiktighet. Ingenting kan ännu ej sägas om utvecklingen av påföljdsanvändningen.

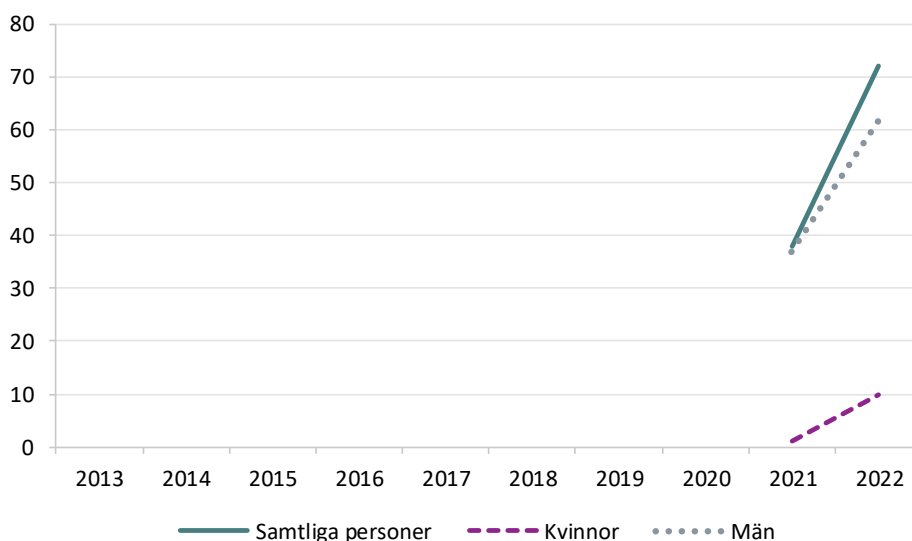
Den som är mellan 15–17 år kan dömas till ungdomsövervakning i 6–12 månader. I undantagsfall kan även 18–21-åringar dömas till denna påföljd, om brottet begicks innan personen fyllt 18 år.

Ungdomsövervakning kan vara aktuellt för den som har begått ett allvarligt brott eller gjort sig skyldig till en upprepad brottslighet, men ändå inte bör dömas till en sluten ungdomsvård. Påföljden infördes den 1 januari 2021.

Under 2022 påbörjade totalt 72 personer en ungdomsövervakning. Av dessa var 10 unga kvinnor och 62 unga män.

De vanligaste huvudbrotten bland de personer som har dömts till ungdomsövervakning var brott mot person (39%) och brott mot förmögenhet (39%), varav merparten tillgreppsbrott. Även vapenbrott var vanligt förekommande (14%). Drygt en tredjedel hade en strafftid på mellan 6–8 månader (36%). Drygt en tredjedel (36 %) hade fyllt 18 år när ungdomsövervakningen började verkställas.

Figur 10. Personer med en påbörjad ungdomsövervakning, åren 2021–2022.

Beskrivning av statistiken

I kriminalvårdsstatistiken över frivården redovisas personer som har påbörjat en verkställighet inom frivården, eller någon annan insats administrerad av frivården. I statistiken redovisas de personer som är föremål för dessa insatser inom kriminalvårdens frivård efter ålder, kön, huvudbrott, och strafftidens längd.

En person kan förekomma i statistiken flera gånger under samma år om personen har påbörjat en insats inom kriminalvården vid flera tillfällen under året, eftersom statistiken redovisar händelser, såsom antalet påbörjade verkställigheter inom frivården.

Statistikens ändamål

Ändamålet med kriminalvårdsstatistiken är att ge en översiktlig och aktuell bild av Kriminalvårdens verksamhet inom frivården. Den beskriver nivån och utvecklingen över tid avseende antalet med en påbörjad verkställighet eller någon annan insats administrerad av frivården, under referensåret. Statistiken är enbart deskriptiv och ger alltså inga djupgående förklaringar till de förändringar som har skett under den redovisade perioden.

Statistikens innehåll

I statistiken över frivården inom kriminalvården ingår två delpopulationer:

- personer som påbörjat en verkställighet inom frivården under året.
- påbörjade övervakningar efter villkorlig frigivning.

Begrepp och definitioner i den officiella kriminalvårdsstatistiken ses över årligen. Syftet är att uppnå en så hög sammanvändbarhet som möjligt med Kriminalvårdens egen statistik.

Kategorisering av brott

Brottsredovisningen utgår från lagrummet för det brott som personen har dömts för. En person kan vid ett och samma tillfälle dömas till en kriminalvårdspåföljd för flera brott. I tabellerna redovisas brotten därför efter huvudbrott.⁷

⁷ Huvudbrott, brottet med den strängaste påföljden i straffskalan.

Insamling och bearbetning

Kriminalvårdsstatistiken samlas in och kontrolleras av Kriminalvården som sammanställer aggregerade underlag till den officiella statistiken.

Statistiken granskas och sammanställs i tabeller samt publiceras av Brå.

Jämförbarhet över tid

Statistik över kriminalvårdens klienter har producerats sedan 1830.

Statistikens tillförlitlighet och jämförbarhet över tid påverkas av flera olika faktorer. För en redogörelse av vilka faktorer som kan ha påverkat jämförbarheten av statistiken under tidigare år, så finns det en redovisning i *Kvalitetsdeklaration för Kriminalvårdsstatistik – Frivård* på Brås webbplats, www.bra.se/statistik

Brå ansvarar för den officiella kriminalstatistiken och har till uppgift att förse rättsväsendets myndigheter, brotts-förebyggande aktörer och övriga användare med statistik av god kvalitet som underlag för verksamhetsuppföljning, beslutsfattande, utredningsverksamhet och forskning.

Utifrån insamlade uppgifter från rättsväsendets administrativa system, sammanställer och presenterar Brås enhet för rättsstatistik årligen cirka 1 100 tabeller på månads-, kvartals- och årsbasis inom områdena brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott. Uppgifterna redovisas på såväl nationell som regional och lokal nivå.

Tabellerna publiceras på Brås webbplats, www.bra.se/statistik, tillsammans med tolknings-anvisningar, kommentarer och analyser.

Brottsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention

Box 1386/Tegnérgatan 23, SE-111 93 STOCKHOLM

Tel +46 (0) 8 527 58 400, info@bra.se, www.bra.se

urn:nbn:se:bra-1126